

Απόψεις...

| Αρθρογραφία | Σχόλια | Ιδέες

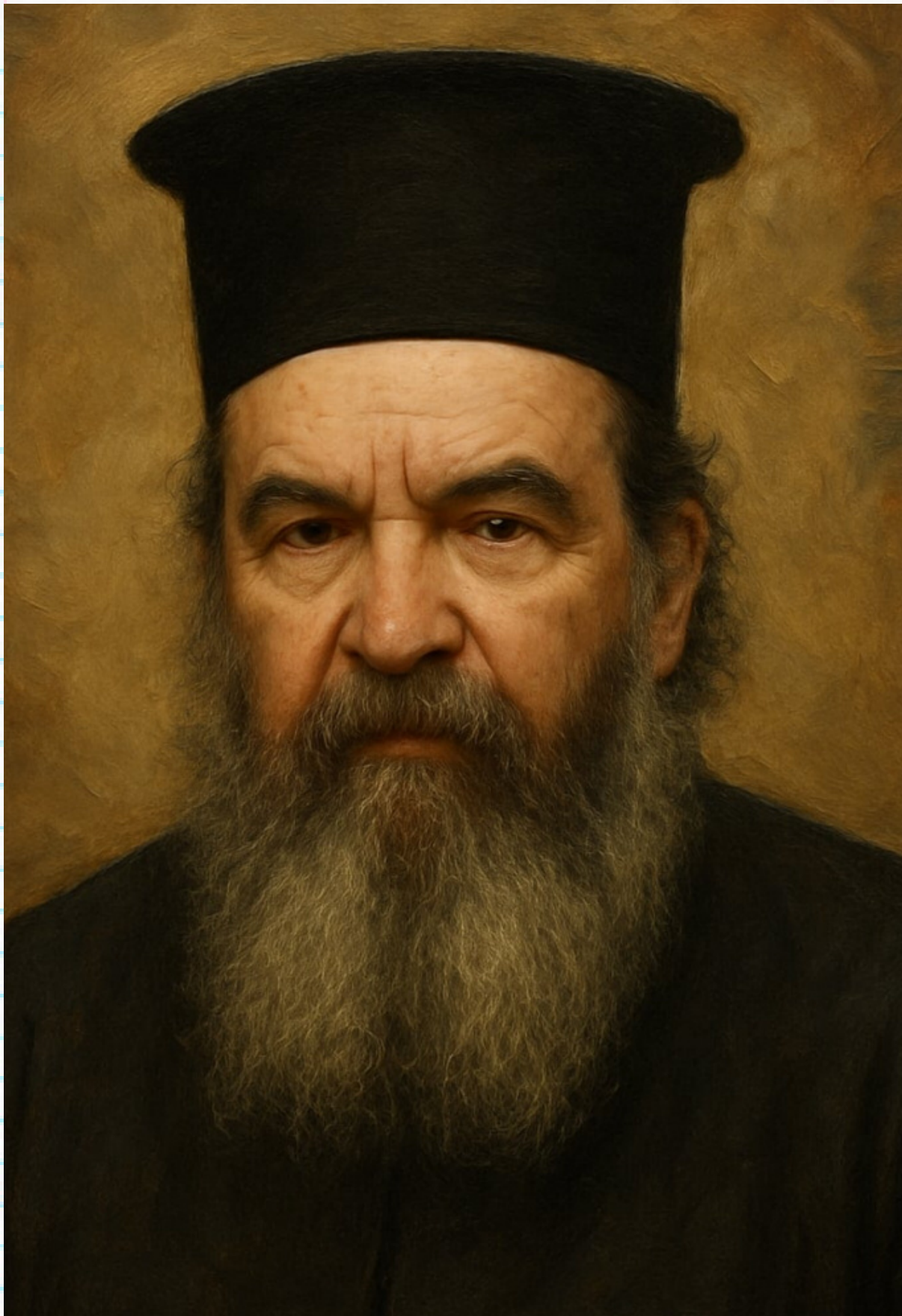
Μάθε να προφέρεις σωστά την πραγματικότητα | Ελύτης

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

π. Κωνσταντῖνος Καλλιανός
Ἀφιέρωμα τῶν Χρονικῶν

Ο σύγχρονος Κολλυβάς

Έν Ευλοκάστρω τῇ 13ῃ Ἀπρ. 2025

Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα....

Πέρασε ἓνας χρόνος ἀπὸ τὴν κοίμηση τοῦ Μακαριστοῦ πατρὸς Κωνσταντίνου Καλλιανοῦ. Τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ μας στὸν ἀμπελῶνα τοῦ Κυρίου μας, ποὺ μᾶς ἐνέπνεε, μᾶς ἐμψύχωνε μὲ τὴν ἀνύστακτη γραφίδα του καὶ τὰ ζεστὰ παρηγορητικά του λόγια. Ὁ σύγχρονος Κολλυβάς. Πάντα εἶχε ἓναν καλὸ λόγο νὰ μᾶς πεῖ γιὰ τὴν ψυχική μας ὠφέλεια.

Πρόθυμος, ἀκούραστος, ἀεικίνητος, φιλακόλουθος

καὶ πολυγραφότατος, μᾶς πρόσφερε τὴν πνευματική του βοήθεια σὲ ὅ,τι τοῦ ζητήσαμε σχετικὰ γιὰ τὸν Ἅγιο Ἀθανάσιο τὸν Πάριο. Στὶς τηλεφωνικές μας συνομιλίες μᾶς γέμιζε μὲ τὸ ἄρωμα τοῦ κολλυβαδικοῦ πνεύματος, κατανυκτικότατος καὶ ἀκριβέστατος πάντοτε.

Ὁ ἀείμνηστος πατὴρ Κωνσταντῖνος ἀπὸ τὸν οὐρανὸ προσεύχεται γιὰ ἐμᾶς. Ζεῖ καὶ μᾶς ὁδηγεῖ.

Αἰωνία του ἡ μνήμη! Θὰ ζεῖ γιὰ πάντα στὶς καρδιές μας γιὰ τὸν διέκρινε τὸ μέτρο καὶ ἡ ἀκρίβεια.

πατὴρ Ἰωάννης Γαλάνης

Στοχασμοὶ ἐπετειακοὶ ἢ καθὼς εἰσόδευσες στὴν πέμπτη δεκαετία τῆς Ἱερωσύνης

π. ΚΩΝ. Ν. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

Καθὼς ἀνατέλλει τὸ 42ο ἔτος τῶν εἰσοδίων σου στὸν τῆς Ἱερωσύνης πάντιμο Χορὸ καὶ χῶρο, νοιώθεις πὼς μέσα στὸ βαθὺ τὸ αὐλάκι ποὺ ἀνοίξε ὁ Χρόνος, ὅλο καὶ πιὸ πολλὰ γεγονότα καὶ ὄνειρα διάβηκαν καὶ τὰ χώνεψε ἐκείνη ἡ μεγάλη λίμνη, μέσα στὴν ὁποία καὶ καταλήγουν. Γεγονότα, ποὺ ὅσο φορτώνεσαι τὶς μέρες, τοὺς μῆνες καὶ τὰ χρόνια μακραίνουν, ὅπως οἱ σκιές.

Ἦδη ἔχεις εἰσέλθει στὴν πέμπτη δεκαετία. Καὶ δοξάζεις τὸ ὄνομά Του, ποὺ σὲ ἄφησε, τόσες δεκαετίες, νὰ περάσεις μέσα ἀπὸ πολλὰ καὶ ποι-κίλες συμπληγάδες, μὲ κάποιες ἀναμφισβήτητες μαχεριές καὶ περιπέ-τειες, οἱ ὁποῖες ὥστόσο γίνανε μαθήματα καὶ δεῖκτες πορείας, ὥστε νὰ γνωρίζεις καλύτερα τὸ μονοπάτι ποὺ θὰ διαβεῖς ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα. Γιατὶ παιδεία Κυρίου εἶν' ὅλ' αὐτά, ποὺ θωρακίζουν τὴν ψυχή, ποὺ ὑψώνουν τὸ εἶναι ὥστε ν' ἀναπαύεται σιμὰ στὴν Προσευχή, τὴ Σιωπὴ καὶ τὴν Κατάνυξη. Δῶρα ποὺ σοῦ προσφέρει ὁ ναὸς σου, ὁ ἱερὸς δηλ. χῶρος ποὺ Τὸν διακονεῖς. Κι ἔτσι, σὲ ὥρες ἀπόγνωσης καὶ καταιγίδων παντὸς εἶδους, ἐκεῖ βρίσκεις καταφυγή, ἐκεῖ βάζεις τὰ πράγματα κάτω ἀπὸ τὸ Σταυρὸ Του καὶ ζητᾷς τὸν φωτισμὸ, τὴν ἐνίσχυση, ὥστε τὰ δολίως κι-νούμενα βέλη τοῦ πονηροῦ ν' ἀποφύγεις ἢ καὶ γιὰ νὰ γιατρέψεις τὶς ὁποῖες σου πληγές.

Ὅμως οἱ πληγές ποὺ δύσκολα ἐπουλῶνονται καὶ θέλουν τὸ χρόνο καὶ τὴν ὑπομονή, εἶναι ἐκεῖνες, ποὺ σοῦ «χαρίζονται» ἀπὸ δικούς σου ἀνθρώπους. Ὅποιοι καὶ νὰ εἶναι αὐτοί, ὅποιας ἡλικίας ἢ καὶ ἀξιώματος. Τότε εἶναι ποὺ κάτι δαγκώνει τὴν ψυχή, ἀφαιρεῖ ἀπὸ μέσα σου κομμά-τια ὀλάκερα ἐνθουσιασμοῦ ἢ προσφορᾶς καὶ σοῦ ἀνατρέπει πολλὰ σχέ-δια καὶ ἐνέργειες, γιὰτὶ νοιώθεις πληγωμένος καὶ χρειάζεσαι ὁπωσδήποτε κάποιον νὰ ἐπιθέσει στὶς πληγές σου «ἔλαιον καὶ οἶνον», ὥστε νὰ γιάνουν. Κι εἶναι ἀλήθεια, ὅτι ἀργοῦν... Γιατὶ σπανίζουν αὐτοῦ τοῦ εἶδους οἱ καλοὶ Σαμαρεῖτες κι ἀντίθετα μεγαλώνει ὁ κύκλος ὅλων ἐκείνων, ποὺ ἐνεργοῦν ὑπόγεια καὶ πασχίζουν νὰ ἀφυδατώσουν τὴν κάθε σου προσπάθεια, ὥστε ν' ἀναστήσεις μιὰ ψυχή, νὰ τὴν ἀναπαύσεις, νὰ τῆς χαρίσεις μιὰ εὐκαιρία ἐπικοινωνίας μὲ τὸν Μεγά-θυμο Κύριό μας, ποὺ μᾶς ὑπενθυμίζει: «Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς» (Μτθ.11, 28). Καὶ ξέρεις πολὺ καλά, τὸ νοιώθεις καὶ τὸ θεωρεῖς αὐτονόητο, ὅτι καὶ γι'

αὐτὸν τὸν ἱερὸ σκοπὸ ἐκλήθης στὸν τῆς Ἱερωσύνης θεοχαρίτωτο χῶρο. Στὴν ἱερατική πορεία, λοιπόν, τῶν τεσσάρων καὶ πλέον δεκαετιῶν, ἔμαθες τελικά, γιὰτὶ τὸ κάθε νόμισμα ἔχει δύο πλευρές. Μιὰ θεατὴ καὶ μιὰν ἀθέατη, ποὺ γιὰ νὰ τὴν ἀνακαλύψεις, πρέπει νὰ τὸ γυρίσεις ἀνάποδα, νὰ τὸ ἀναστρέψεις. Κατάλαβες, λοιπόν, πὼς αὐτὸ ποὺ μᾶς προσφέρει αὐτὴ ἡ ἀπλὴ πράξη, εἶναι ἓνα ἀκόμη μάθημα, ποὺ μᾶς χα-ρίζεται ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ θὰ πρέπει νὰ τὸ δοῦμε μέσα ἀπὸ τὸ μεγάλο ἀγαθὸ ποὺ προσφέρει ἡ ὑπομονή, τὴν ὁποία ὀφείλουμε νὰ ἐπιδείξουμε στὸ κάθε τί ποὺ μᾶς συμβαίνει καὶ μᾶς πληγώνει. Γιατὶ μέσα στὰ πα-θήματα ποὺ ὑφίστάμεθα, μέσα στὶς ὁποῖες διώξεις καὶ προπηλακισμούς, μέσα δηλαδή στὸ πέλαγος τῆς ὁδύνης, στὸ ὁποῖο ταξιδεύουμε, πάντα ὑπάρχει (καὶ θὰ ὑπάρχει) ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ ποὺ ἀνοίγει μιὰ χαραμάδα μέσα στὸ σκοτάδι μας καὶ μᾶς χαρίζει μιὰ στάλα φῶς καὶ φρέσκου ἀγέρα ν' ἀνασάνουμε. Ἀρκεῖ ἐμεῖς νὰ κατορθώσουμε καὶ νὰ δοῦμε τὸ τί κρύβει ἡ ἄλλη ὄψη τῶν παθημάτων μας. «Διὰ τοῦ Σταυροῦ χαρὰ (ἦλθε) ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ», διατρανώνουμε. Κι ὅμως δὲν τὸ κατανοοῦμε ἢ δὲν τὸ βιώνουμε πλήρως. Γι' αὐτὸ καὶ συγκρουόμαστε μὲ τὸ θέλημά μας, τὸ ὁποῖο τὶς περισσότερες φορὲς ὑπερτερεῖ καὶ μᾶς βλά-φτει. Ἐπειδὴ κυριαρχεῖ μέσα μας, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ μᾶς καθοδηγεῖ πιά ἡ κενοδοξία, ἡ ἐγωπάθεια, ἡ αὐτοπροβολή. Κι ὅμως, ἂν ἀναστρέψουμε τὰ πράγματα, τότε θὰ μάθουμε πάρα πολὺ καλὰ ὅτι καὶ τὴν Κυριακή Προσευχή, τὸ γνωστὸ μας «Πάτερ ἡμῶν», μηχανικὰ τὸ λέμε, τὸ φωνάζουμε, τὸ ψάλλουμε μὲ ἐπιφανειακὴ κατάνυξη, δίχως νὰ τὸ συλλαβίζουμε προσεχτικά, βιωματικά, μὲ πυξίδα μας τὴ θεία Του πρόνοια.

Ὅταν, λοιπόν, στὶς ἄγριες ἐπιθέσεις καὶ στὰ ἐπικίνδυνα μονοπάτια ποὺ μᾶς φανερώνονται δὲ βάζουμε ὡς θεμέλιο τό, «Γενηθήτω τὸ θέλημά Σου» (Μτθ. 6, 10), τότε παραμένουμε νὰ καρτεροῦμε ἀπὸ τὶς δικές μας δυνάμεις, ἀπὸ τὴν καπατσοσύνη μας, νὰ λύσει ὅλους τοὺς γόρδιους δεσμούς, ποὺ καθημερινὰ μᾶς παρουσιάζονται. Κι ὅμως, αὐτὴ ἡ ἄλλη πλευρὰ τῶν πραγμάτων εἶναι ποὺ κλίνει μέσα Της ὅλο τὸ μεγαλεῖο τοῦ Ἱεροῦ ποὺ μᾶς τὸ ἔμαθε «διὰ τοῦ Σταυροῦ» Του, ποὺ ἀπαραίτητα προ-μηνύει τὴν Ἀνάσταση. Αὐτό, δηλαδή, ποὺ ἔχουμε ὅλοι μας ἀνάγκη... Καὶ πρῶτος ὁ ὑποφαινόμενος, ποὺ ξέρει, ἔμαθε πᾶς πὼς μέσα στὴν κάθε εὐχαριστιακὴ Σύναξη τὴ ζεῖ, ὅπως καὶ σὲ ἄλλες εὐκαιρίες, μοναχικές, προσευχητικὰ ντυμένες καὶ εὐκατάνυκτα μυρωμένες. Σαρανταδύο χρό-νια τώρα. Σὲ μιὰ μικρὴ, ταπεινὴ νησιωτικὴ ἐνορία μὲ λιγοστοὺς πιστοὺς, ἀλλὰ μεγάλῃ ἱστορία. Παναπεῖ: Κληρονομιά... Κι αὐτὴ ἡ δεύ-τερη, ὅσο περνᾶνε τὰ χρόνια, ὅλο καὶ πιὸ πολύτιμη κι ἀκριβὴ καθίστα-ται.

2020, Σκόπελος.

Ἐκ τοῦ ἀρχείου τῶν Χρονικῶν.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΝΙΚ. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

Ο λόγιος ιερέας της Σκοπέλου

Του Κώστα Σπανού,
εκδότη του *Θεσσαλικού Ημερολογίου*

Η γνωριμία και η φιλία μου με τον παπα-Κώστα Καλλιανό άρχισε το 1985 και διήρκεσε μέχρι τον θάνατό του, το 2024. Με την έκδοση του 5ου τόμου του *Θεσσαλικού Ημερολογίου*, μικρό αφιέρωμα στην παιδεία της Θεσσαλίας κατά τους χρόνους της τουρκικής κατοχής, ο παπα-Κώστας, άγνωστός μου έως τότε, έστειλε το πρώτο άρθρο του. Έκτοτε, έδινε το παρόν στις ετοιμασίες του κάθε τόμου, στέλνοντας το άρθρο του, σχετικό πάντα με το νησί του, τη Σκόπελο, και μερικές φορές με τα άλλα νησιά των Βόρειων Σποράδων. Από το πρώτο κείμενό του, αντιλήφθηκα ότι επρόκειτο για έναν λάτρη του νησιού του, έναν έμπειρο ερευνητή και μελετητή της τοπικής Ιστορίας.

Είχαμε συχνή τηλεφωνική επικοινωνία και τον γνώρισα προσωπικά ένα καλοκαίρι, όταν πήγαμε οικογενειακώς για διακοπές στη Σκόπελο. Εντυπωσιαστήκαμε από τη σεμνότητά του, το μεράκι του να εντοπίζει αρχεία της σκοπελίτικης ιστορίας, να τα εκδώσει και να φωτίσει το παρελθόν του τόπου του, για να μάθουν την ιστορία τους οι συμπατριώτες του. Η παρουσίαση των θεμάτων του συνοδευόταν, πάντα, από πολλά σχόλια και διευκρινίσεις, ώστε να γίνουν κατανοητά από τους αναγνώστες του. Η έρευνα ήταν το μέλημά του, παράλληλα με την φροντίδα της οικογένειάς του και τα ιερατικά καθήκοντά του.

Στην εργογραφία του περιλαμβάνονται 15 βιβλία και ανάτυπα και μεγάλος αριθμός άρθρων σε πολλά περιοδικά. Μόνο στα περιοδικά της Θεσσαλίας δημοσίευσε 93 άρθρα, από τα οποία 60 στο *Θεσσαλικό Ημερολόγιο* και 33 σε άλλα 10 περιοδικά του νομού της Μαγνησίας. Επιπλέον, συνεργάστηκε και με τα περιοδικά *Εφημέριος* και *Αρχείο Ευβοϊκών Μελετών*. Με το συγγραφικό του έργο, αναδείχθηκε ως ιστορικός της Σκοπέλου.

Από τα βιβλία του, αναφέρω εδώ της τελευταίας τετραετίας:

1) Ιστορική περιήγηση στην Χώρα της Σκοπέλου. Βηματίζοντας με νοσταλγία στον τόπο και την ιστορία του, Σκόπελος 2020, σ. 88.

2) Και το σεργιάνι συνεχίζεται...Κληματαγιές μνήμες και βιώματα, Σκόπελος 2022, σ. 280.

3) Όψεις της κοινωνίας της Χώρας της Σκοπέλου, από τα τέλη του 18ου μέχρι τα μέσα του 19ου αι. Μία πρώτη προσέγγιση, Σκόπελος 2023, σ. 128.

4) Σύμμεικτα ιστορικά και λαογραφικά για τη Γλώσσα της Σκοπέλου (17ος -19ος αι.), Θεσσαλονίκη 2023, σ. 184.

Ποίηση π. Παναγιώτη Καποδίστρια

ΚΡΙΝΑΚΙΑ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

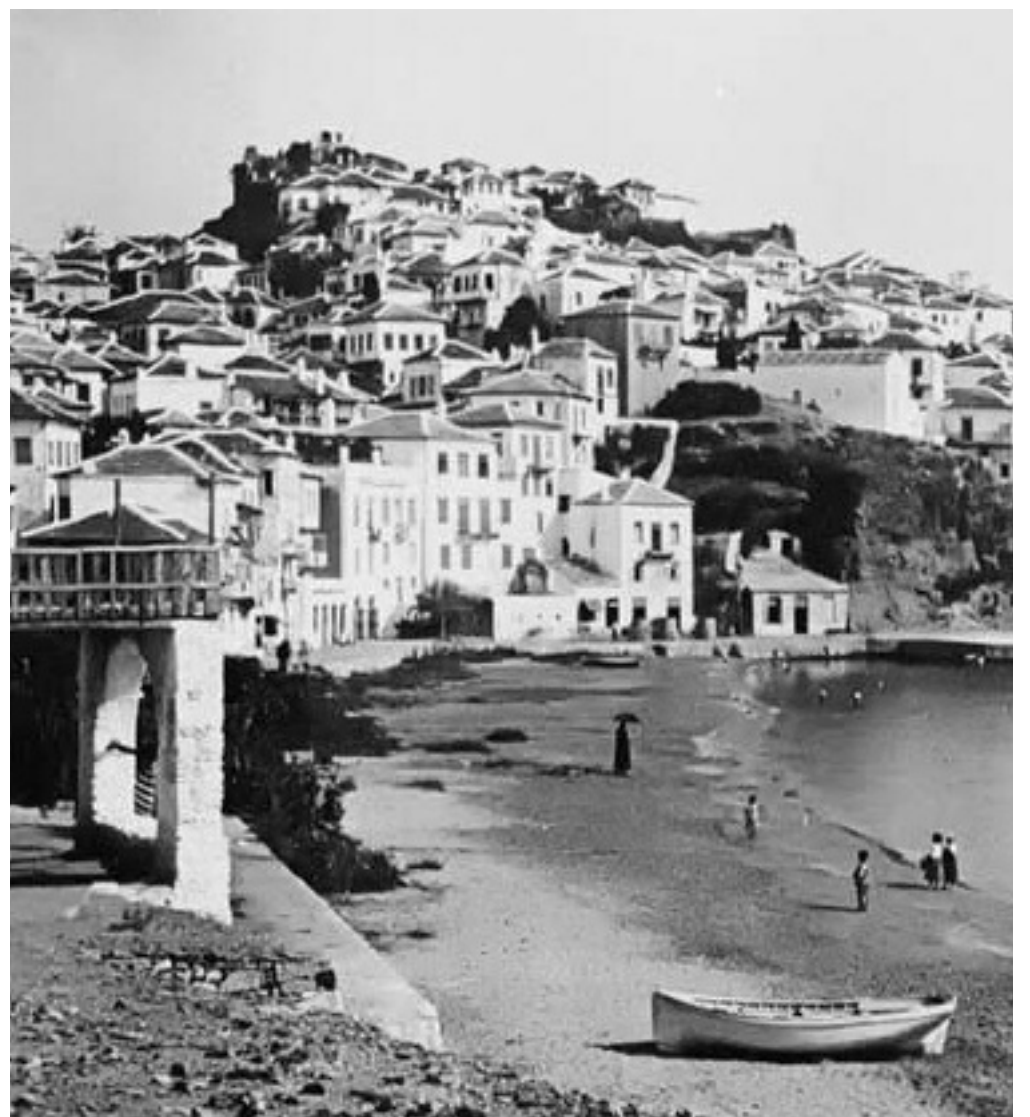
*Πασχάλια συνομιλία
με τον π. Κωνσταντῖνο Καλλιανό*

Ἡμέρα χρυσῇ.
Ὅ,τι πέθανε χθές
τώρα χλοΐζει.
Λαλεῖ καὶ πάλι ὁ τόπος
τὸ αἷμα λησμονιέται.

Τρεῖς μέρες μόνο
ἀρκοῦσαν γιὰ ν' ἀλλάξει
σύμπας ὁ κόσμος.
Τὰ κρινάκια τοῦ τάφου
μοῦ ἀπαντοῦν «Ἀληθῶς»!

Λεῖπεις, ἀδελφέ,
μὰ σ' ἀκούω νὰ ψάλλεις
μὲ χαρὰ φωναχτὴ
τὸ «Πάσχα, λύτρον λύπης»,
καὶ ὁ καπνὸς ἐκλείπει!

[Ἐγγραφα ἐν Βανάτῳ τῆς Ζακύνθου,
Νιὰ Βδομάδα 2025]

Ο ΠΑΜΦΑΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΦΑΡΟΣ ΤΩΝ Β. ΣΠΟΡΑΔΩΝ

Ένα όνειρο του εκ Σκιάθου γράφοντος ξμεινε τελικά ανεκπλήρωτο. Ήθελε να πεταχτεί απέναντι στη γαληνιώσα χειμωνιάτικη Σκόπελο κι από μια άθεατη γωνίτσα της εκκλησίας των Τριών Ίεραρχών να τον δει να ιεουργεί και να τον ακούσει να ψέλνει. Εκείνον που αν τον γνώριζε ο αγαπημένος του Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης θα έγραφε επίσης πως είναι «ο ταπεινότερος των ιερέων και ο απλοϊκότερος των ανθρώπων» των σημερινών, όπως έγραψε κάποτε για τον Ναξιώτη παπᾶ- ἅγιο Νικόλαο Πλανᾶ.

Τί είδηση κι αυτή του ξαφνικού φευγιού του πριν ένα χρόνο, στις 29/4/2024! Τί απέραντη θλίψη τύλιξε τον συντάκτη και μέχρι σήμερα δὲ λέει να τον αφήσει σαν το αἶσθημα της ὀρφάνιας! Ὡς τότε, ἐπικοινωνοῦσαν σχεδὸν κάθε βράδυ με διαδίκτυα (!) μηνύματα και σχεδίαζαν να συστήσουν, ο καθεὶς με τον τρόπο και τὸ ἀνάστημά του, στην πρωτεύουσα των Σποράδων και τον Αλέξανδρο Μωραϊτίδη, ὅπως ἔκαναν τὸν Ἰούλιο τοῦ 2021 για τὸν Παπαδιαμάντη. Γιατί κι αὐτὸν τὸν ἀσύγκριτο λογοτέχνη της Σκιάθου, Ἐκεῖνος ἐκτιμοῦσε βαθύτατα, ἴσως και πότερο ἀπ' τὸν πρῶτο Αλέξανδρο ἔνεκα της ἄδικης ἀφάνειάς του στις μέρες μας... Σχεδίαζαν κι ἄλλα πολλὰ μά...δυστυχῶς τοὺς πρόλαβε ὁ αἰφνίδιος θάνατός του, ἂν και δὲν πεθαίνουν Πνευματικοὶ Ἄνθρωποι σαν τὸν πατέρα Καλλιανό. Ἡ μνήμη τους παραμένει ὄντως αἰώνια!

Γιὰ τὸ ἀπαράμιλλο ἱερατικό του ἦθος καταξιώθηκε και θὰ παραμείνει στη συνείδηση ὁλόκληρου τοῦ λαοῦ των Σποράδων και ὄχι μόνο. Γιὰ τὸ ἔργο του σίγουρα θὰ γραφτοῦν πολλὰ κι ἀπὸ σπουδαίους λογογράφους καθὼς και τεράστιο εἶναι και ἀνεξερεῦνητο και “ἀπέφθου χρυσοῦ”, ὅπως θὰ ἔλεγε κι ὁ Παπαδιαμάντης.

Στὸ παρὸν ἀρθρίδιο, σὲ ἔνδειξη τιμῆς και εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν ἁγιοσύνη του, σημειώνονται μονάχα τὰ ἑξῆς :

Ὁ πατέρας Κων/νὸς Καλλιανὸς κρατοῦσε σταθερά, μαζί με τὸν Σκιαθίτη πολυγραφότατο φίλο τοῦ Χρήστο Χειμῶνα πὺ ἔφυγε πρόωρα τὸ 1998, τὰ σκῆπτρα της μεγάλης λόγιας παράδοσης των Β. Σποράδων πὺ ξεκίνησε τὸν 19ο αἰῶνα με τὸν Σκοπελίτη Καισάριο Δαπόντε, συνεχίστηκε με τὸν διδάσκαλο τοῦ Γένους Ἐπιφάνιο Δημητριάδη και κορυφώθηκε με τοὺς δύο Αλεξάνδρους τοὺς ὁποίους, ὅπως ἀναφέρθηκε ἤδη, λάτρευε και μελετοῦσε ἀδιάλειπτα μέχρι τὸ τέλος.

Υπῆρξε παμφαῆς πνευματικὸς φάρος των Β. Σποράδων, μιὰ «λιτὴ βροχούλα» για τὰ ἄνδρα ἐν πολλοῖς ἑλληνικά γράμματα των τελευταίων ἐτῶν, φέρνοντας στην ἐπιφάνεια τὴν ἱστορία και τὴ λαογραφία της γενέτειράς του, ὅπως ἔκαναν ἀντίστοιχα

ὁ Δρας Ἰωάννης Φραγκούλας κι ὁ παπᾶ Γιώργης Ρήγας για τὴ γείτονα Σκιάθο. Ἡ ἄπειρη ἀγάπη πὺ Ἐκεῖνος ἔτρεφε για τὸν γενέθλιο τόπο του, κυρίως ὅπως τὸν ἔζησε στὰ παιδικὰ του χρόνια στὸ Παλαιὸ Κλῆμα, μά και για τὰ λοιπὰ νησιὰ των Β, Σποράδων, -ὁ μόνος πὺ ἔγραφε με τὸν ἴδιο ζῆλο και για τὰ τρία-, προστιθεμένη στη βαθιὰ ὀρθόδοξη πίστη του και στην ἀγνή βιωτὴ του, ὀδήγησαν τὸ τάλεντο του να παράγει ἕνα σπουδαῖο ἔργο για τὸ ὁποῖο ὁ Δήμαρχος Σκοπέλου Σταμάτης Περίσσης, με ἀφορμὴ τὴ βράβευση τοῦ πρωτοπρεσβυτέρου π. Κων/νου Καλλιανοῦ ἀπὸ τὸ Δήμο τὴν 1/8/2020, δῆλωσε πως προτίθεται να ἐκδώσει στὸ σύνολό του κι αὐτὸ ἀποτελεῖ τὸ σημαντικότερο πὺ μπορεῖ να πράξει ἡ Σκόπελος για να τιμήσει τὴ μνήμη τοῦ μεγάλου της τέκνου.

Τὸ σύντομο ἐτοῦτο σημείωμα στὸ ἀξιέπαινό ἀφιέρωμα των ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΤΗΣ ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ με ἀφορμὴ τὴ συμπλήρωση ἑνὸς χρόνου ἀπὸ τὴν ἐκδημία τοῦ σεμνοῦ λευίτη Κ. Καλλιανοῦ, θὰ κλείσει μ' ἕνα ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἄρθρο του «Εἰσοδικὸ στὸ Φθινόπωρο»*. Ἀναφέρεται στη «λιτὴ βροχούλα» πὺ μνημονεύθηκε παραπάνω ...

«Θυμᾶσαι ἐπίσης τὴν πρώτη ἀπόπειρα να γράψεις, με τὴς καλῆς δασκάλας τὸ μητρικὸ τὸ χέρι να κρατᾶει τὸ δικό σου, για να χαραχτεῖ ἔτσι ἡ πρώτη γραμμούλα, πὺ δὲν ἦταν ἄλλο ἀπὸ τὴ βροχούλα. Πότε κάθετη, πότε λοξή... Ὅπως τὴ βλέπαμε ἀπὸ τὰ μέγала τὰ παράθυρα τοῦ Σχολείου να πέφτει και να ποτίζει τὸ χῶμα, τὰ δέντρα, τὰ φυτὰ. Γυαλοκοποῦσαν τὰ φύλλα τότε, ἄλλα και τὸ μωσαϊκὸ στὰ σκαλιά. Κοιτούσαμε κι ἐμεῖς και σχεδιάζαμε αὐτὲς τὶς κάθετες ἢ λοξὲς λεπτὲς ὑδάτινες κλωστὲς... Καὶ χαιρόμασταν, καθὼς γεμίζαμε τὰ φύλλα τοῦ τετραδίου, τοῦ ντυμένου με κόλλα σκουῖρα μπλὲ και στολισμένου με τὴν ἀσπρογάλαξη ἐτικέτα πὺ ἔγραφε τὸ ὄνομά μας. Πὺ να ξέραμε τότε πως ἡ λιτὴ βροχούλα θὰ μεταμορφωνόταν ἀργότερα σὲ γράμματα, σὲ λέξεις, αὐτὰ τὰ μαγικά στοιχεῖα τοῦ λόγου, σὲ φράσεις, πὺ θὰ μᾶς βοηθοῦσαν να γράφουμε τόσα και τόσα, να ἐπικοινωνοῦμε και ν' ἀφήνουμε κομμάτια της ψυχῆς μας ὡς κληρονομιά στοὺς μεταγενέστερους: τὰ βιβλία δηλαδή, τὶς ἐπιστολὲς, ἀκόμα και τὰ πλέον λιτὰ σημειώματα...»

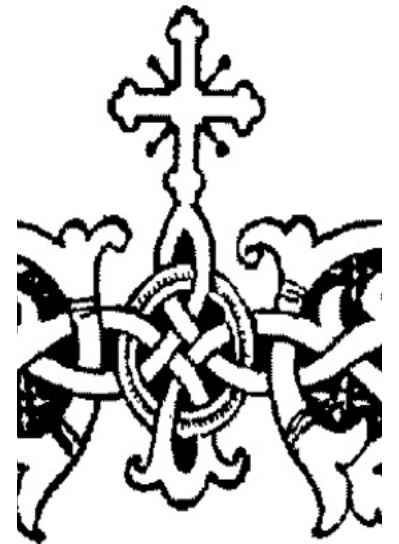
Ἀπομένει να ἐκπληρωθεῖ τὸ στερνὸ χρέος τοῦ γράφοντος για ἕνα “σεργιάνι στὸ χθὲς της ἀθωότηας” της Σκοπέλου καθὼς σίγουρα ἐκεῖ θ' ἀνταμώσει και πάλι τὸν φιλέταιρο Γέροντά του....

*τὸ πρωτοδημοσίευσε στις 10/09/2013 στη διεύθυνση frear.gr

ΓΙΩΡΓΟΣ ΣΑΝΙΔΑΣ

Συναξάριον

25η
Απριλίου

Ο Ἅγιος Μακεδόνιος
Πατριάρχης
Κωνσταντινουπόλεως ἐν εἰρήνῃ τελειοῦται¹.

Ἐκτὰς Μακεδόνιε του φθαρτοῦ θρόνου,
Ἦμνεις το θεῖον συν Σεραφίμ και Θρόνοις.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

1. Ο Μακεδόνιος οὗτος ἦτον κατὰ τοὺς χρόνους του κακοδόξου Αναστασίου βασιλέως, του καλουμένου Δικόρου, ἐν ἔτει 495. Ο δε βασιλεὺς ἔδωκε πρῶτον ιδιόχειρον γράμμα, ὅτι να φυλάξῃ ἀπαρασάλευτα τὰ της Ὀρθοδόξου πίστεως δόγματα. Ὑστερον δε γενόμενος υπερασπιστὴς της κακοδοξίας του Εὐτυχούς, ἐζήτη το γράμμα ἀπὸ τον τότε Πατριάρχην Εὐφῆμιον, ἐκεῖνος δε ἀρνεῖτο. Διὰ τοῦτο ἐξώρισε μεν ἐκείνον, ἔκαμε δε Πατριάρχην τον Μακεδόνιον τούτον, Πρεσβύτερον ὄντα της Εκκλησίας, και παρόμοιον κατὰ τὴν ἀρετὴν και οσιότητα με τον Εὐφῆμιον. Το γράμμα δε του βασιλέως το ἔδωκεν ο Εὐφῆμιος εἰς τον Μακεδόνιον τούτον, τον ἐμπειπιστευμένον τότε τὴν φύλαξιν των ἱερῶν κειμηλίων. Ἀφ' ου δε ἐγένε Πατριάρχης ο Μακεδόνιος, και ἔμαθεν ο βασιλεὺς πως ἔχει το γράμμα, το ἐζήτη ἀπὸ αὐτόν. Ο δε Μακεδόνιος ἐναντιετο σφοδρῶς και δὲν ἔδιδε το γράμμα. Ὅθεν ο βασιλεὺς ἐκάθηρε πρῶτον τον Ἅγιον, και ἔπειτα τον ἐξώρισεν εἰς τὴν Χαλκηδὸνα, και ὕστερον εἰς τὰ Εὐχάιτα ἐν ἔτει 511. Τόσῃ πολλὴν σύγχυσιν ἐπροξένησεν ἡ καθάρσεις και ἐξορία του ἁγίου τούτου Μακεδονίου, ὥστε οπὺ ο λαὸς συν γυναιξὶ και τέκνοις, και τοῖς ἡγουμένοις των Μοναχῶν, ἐφώναζον εἰς το μέσον της πόλεως, «Καιρὸς Χριστιανοὶ διὰ μαρτύριον, ἀς μη ἀφῆσωμεν τον Πατέρα μας, τον Πατριάρχην μας». Ὑβρίζαν δε και τον βασιλέα, Μανιχαῖον αὐτόν ονομάζοντες και της βασιλείας ἀνάξιον (τόμ. β', σελ. 58, του Μελετίου).

ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ
ΑΓΙΟΡΕΙΤΟΥ
Συναξαριστὴς των
δῶδεκα μηνῶν
του ἐνιαυτοῦ,
Ἐκδόσεις Δόμος, 2005

Μνήμη π. Κωνσταντίνου Ν. Καλλιανού († 29 Απρ. 2024)

«[...] Ό,τι κι αν γράφει, αδιάκοπα
μαύρο ρόδο ανθίζει στο χαρτί.

Πικρός, πικρότατος Απρίλης,
άγκathi στη φλέβα της θλίψης του»
Γ. Χ. Θεοχάρης, «ΤΟΥ ΛΥΠΗΜΕΝΟΥ»

Πικρός, πικρότατος ο Απρίλης του '24, καθώς στο ξεψύχισμά του, στις 29 Απριλίου 2024, Δευτέρα της Μεγάλης Εβδομάδος, λάβαμε το πικρό και σκληρό άγγελμα της έν Κυρίω κοιμήσεως του π. Κωνσταντίνου Καλλιανού. Άληθινός μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων, ο πρεσβύτερος της ένορίας του αγίου Παντελεήμονος Σκοπέλου, μετά από σχεδόν πενήντα χρόνια ιερατικής διακονίας –χειροτονήθηκε στη Χαλκίδα, στον ναό των Παμμεγίστων Ταξιαρχών, στις 18 Νοεμβρίου 1977–, επέστρεψε, τον καιρό που ο Απρίλης στολίζει με λευκά ανθύλλια τους τάπητες της γλότης, στην αγκαλιά του Θεού. Βηματίζει πλέον στις άτραπες της έν ούρανοϊς θριαμβεύουσας εκκλησίας, εκεί όπου πάντα αναζητούσε τη γαλήνη της ψυχής του και τον λυτρωμό από πόνους, αγωνίες και πληγές της ανθρώπινης καρδιάς.

Ο λόγιος –φιλαγραφιώτης μάλιστα– ιερέας π. Κωνσταντίνος Ν. Καλλιανός, ήταν άκάματος εργάτης του Άμπελδωνος του Κυρίου, γέννημα θρέμμα της νήσου Σκοπέλου των Β. Σποράδων. Η γνωριμία μας μαζί του θέλησε –θεία οικονομία– να γίνει το 2007, στο ιστορικό Καρπενήσι της Εύρυτανίας και των Αγράφων, στο συνέδριο «Η Εύρυτανία στις περιγραφές Έλλήνων και ξένων περιηγητών. Από την αρχαιότητα μέχρι την εποχή μας», το καλοκαίρι του 2007. Όχι όμως με τη φυσική του παρουσία. Ο ίδιος αδυνατώντας, όπως το συνήθιζε, να αφήσει το ποίμνιό του στη Σκόπελο αλειτούργητο, αγγιστρωμένος στα πατρικά μέρη, ασάλευτος στη γενέθλια γή του, έστειλε γραπτή την εισήγησή του με τίτλο «Ο ιεροδιάκονος Ίωσηφ εκ Φουρνᾶς των Αγράφων και η ιερά μονή Ευαγγελισμού στη Σκιάθο», η οποία υπήρξε και η αφορμή να ξεκινήσει μια μακράς διάρκειας επικοινωνία μαζί του, κυρίως μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, που κράτησε 17 ολόκληρα χρόνια. Μάλιστα, και στο πρόγραμμα του Συνεδρίου αλλά και στα έκδοθέντα αντίστοιχα «Πρακτικά» οι εισηγήσεις αμφοτέρων ήμων γειτόνευαν, ήσαν μαζί, ή μία συνέχεια της άλλης.

Ήταν εύλογια άληθινή ή προσωπική έπαφή και συνομιλία με την ιερατική, την ποιμαντική, αλλά και την λόγια πλευρά της προσωπικότητάς του. Στιγμές, που έχουν μείνει στην ψυχή μας πλέον, ως άλησμόνητες και κορυφαίες μνήμες· εικόνες φορτισμένες από συγκίνηση και ρίγος.

Το 2012, το καλοκαίρι εκείνης της χρονιάς, είχαμε την άγαθή τύχη και της δια ζώσης συνάντησής μας, έστω και για λίγες ώρες, στον τόπο του, τη Σκόπελο, όπου μάς έκαμε μιὰ περιήγηση στη πόλη, βαδίζοντας μαζί του στον τόπο και την ιστορία του νησιού.

Ήταν ένας λόγιος ιερέας, ο οποίος στη ζωή του προχωρούσε, κυριολεκτικά και μεταφορικά, στα βήματα τα πνευματικά των δύο μεγάλων πνευματικών μορφών των Σποράδων, του Αλεξάνδρου Παπαδιαμάντη και του τριτεξαδέλφου του, Αλεξάνδρου επίσης, Μωραϊτίδη· από τη Σκιάθο την όμορη της Σκοπέλου νήσου, με ιδιαίτερη, όμολογημένη από τον ίδιο, αδυναμία στον δεύτερο, τον όποιο θεωρούσε αν όχι άδικημένο όμως σίγουρα γραμματολογικά κάπως παραμερισμένο.

Μπορεί να ακολουθούσε τα ίχνη του Παπαδιαμάντη και του Μωραϊτίδη αλλά όχι μιμητικά. Έπεδίωκε μέσα από τη μελέτη του έργου τους να βρεί τα δικά του βήματα, τη δική του προσωπική πο-

ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ

Την Κυριακή 18 Νοεμβρίου έ.έ. έγινε εις τον Ίερον Ναόν Ταξιαρχών Χαλκίδος η χειροτονία εις διάκονον του Κων(ν)ου Ν. Καλλιανού από το Κλήμα, δια χειρῶν του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Χαλκίδος κ.κ. Χρυσόστομου. Ο νέος διάκονος διορίστηκε στη Σκόπελο στον Ίερον Ναόν Αγ. Παντελεήμονος.

ρεία στους δρόμους της γραφής αλλά και της διακονίας του ποιμνίου του. Ο Σταυρός της ιερωσύνης τον έφερνε ακόμη πιο κοντά στα ίχνη των βημάτων τους καθώς προσπαθούσε, μέσω του έργου του, να περπατήσει στα μονοπάτια που βάδισαν κι εκείνοι, φέροντες τον δικό τους πνευματικό αλλά και βιοτικό Σταυρό.

Ο π. Καλλιανός στάθηκε πιστός, ύποτακτικός υπηρέτης της γενέθλιας γής, της Σκοπέλου. Θαύμασε το άπειρο κάλλος της. Έρεύννησε και έφερε στο φῶς τον θρησκευτικό, ιστορικό, παραδοσιακό, λαογραφικό θησαυρό της. Συνέδεσε, στον πανέμορφο αυτόν τόπο, τα παλιά και τα κατοπινά με τα τωρινά χρόνια. Άξιοποίησε, με το άσίγαστο έρευνητικό του πάθος, την πλούσια παράδοση μιᾶς

Μνήμη π. Κωνσταντίνου Ν. Καλλιανού († 29 Απρ. 2024)

μακράς τοπικής ιστορικής διαδρομής, πάντα όμως κοντά στο ποίμνιό του, κοντά στον λαό του τόπου του. Χάρη στις μελέτες του και τα ποικίλα δημοσιεύματά του, που έχουν άξονα τη ζωή και τη δράση αξιόλογων προσωπικοτήτων των Σποράδων, και με τη συνεχή προβολή, μέσω των δημοσιεύσεών του, των φυσικῶν καλλονῶν, των ιστορικῶν χώρων, των χριστιανικῶν μνημείων και κειμηλίων της Σκοπέλου, πέτυχε να κάνει γνωστή αλλά, κυρίως, να διασώσει την πολιτισμική κληρονομιά της ιδιαίτερης πατρίδας του και τῶν ανθρώπων της. Αυτό καταθέτει, αυτό αφήνει ως παρακαταθήκη πολύτιμη και σὲ ὅσους θέλουν νὰ ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμά του.

Μὲ πολλές μελέτες, ἄρθρα, δημοσιεύσεις σὲ περιοδικά, ἐφημερίδες καὶ βιβλία, καταλείπει τεράστιο ἔργο γιὰ τὴν ἱστορία, τὰ γράμματα καὶ τὸν πολιτισμὸ τοῦ τόπου του, ὅπου, σχετικὰ πρόσφατα, τὴν 1^η Αὐγούστου 2020 τιμήθηκε, στὴ Σκόπελο, ἀπὸ τοὺς συμπατριῶτες του γιὰ τὴν προσφορά του. Οἱ μελέτες του εἶναι προσεκτικές, ἐμπεριστατωμένες καὶ χρήσιμες, ἐμπλουτισμένες δὲ μὲ ἀνέκδοτα ἄγνωστα στοιχεῖα γιὰ πρόσωπα καὶ γεγονότα τοῦ ἱστορικοῦ καὶ κοινωνικοῦ παρελθόντος τῆς Σκοπέλου καὶ ὄχι μόνον· ὅλες γραμμένες μὲ τὸ τρόπο γραφῆς ποὺ τιμοῦσε καὶ ὑποστήριζε μὲ πάθος: μὲ τὸν τρόπο τῆς ἱστορικής ὀρθογραφίας, τοῦ λεγομένου πολυτονικοῦ, γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν σήκωνε, κατὰ τὸ κοινῶς λεγόμενο, “οὔτε μῦγα στὸ σπαθί του”.

Κληρικὸς μὲ πνευματικές ἀγωνίες καὶ ἀνησυχίες, πολυγραφώτατος, ποὺ τίμησε μὲ τὸ ἔργο του τὸν τόπο καὶ τοὺς ἀνθρώπους του· ἱερέας μὲ αἴσθηση τοῦ καθήκοντος, υπεύθυνος ἄνθρωπος τοῦ πνεύματος καὶ τοῦ μόχθου ἀλλὰ καὶ τίμιος οἰκογενειάρχης. Σαφῶς, ὁ π. Καλλιανὸς δὲν ἦταν μία συνηθισμένη μορφή κληρικοῦ. Κριτήριά του, ποὺ πῆγαζαν ἀπὸ τὴν βαθειὰ θρησκευτική του πίστη, ἦταν ἡ ἀληθινή, ἀνυπόκριτη, ἀνιδιοτελής, ἀγαθὴ προαίρεση σὲ κάθε τι φιλογενὲς καὶ φιλόθεον: μὲ νεανικὴ ψυχὴ καὶ θεῖο ἔρωτα πρὸς τὴν ὀρθόδοξη ἀλήθεια καὶ ἀγάπη γιὰ τὰ γράμματα καὶ τὸν πολιτισμὸ. Εὐχῆς ἔργο θὰ ἦταν καὶ ἄλλοι κληρικοί, ἀλλὰ καὶ λαϊκοί, νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμά του· τὸ φωτεινὸ παράδειγμα βιοτῆς αὐτοῦ τοῦ καλοῦ ποιμένου, ποὺ ἐγγράφεται στὴν ψυχὴ μας ὡς ἀλησμόνητη καὶ κορυφαία μνήμη.

Ἀγαπημένη του ἐνασχόληση, μεράκι μοναδικό, ποὺ βυθίζεται μέσα στὸ χρόνο καὶ δένεται γερά μὲ τὰ παιδικὰ του τὰ χρόνια, ἦταν καὶ ἡ κηπουρική. Ἐγραφε :

«Ὁλόκληρο τὸν ἐνιαυτό, ἡ εὐλογία καὶ ἡ εἰρήνη ποὺ ἀφήνει στὴν ψυχὴ ἡ καλλιέργεια τοῦ κήπου εἶναι καὶ ἀπερίγραπτη, ἀλλὰ περισσότερο ἀπ’ ὅλα, λυτρωτική. Γιατὶ καλλιεργώντας τὴ γῆ ἔχεις τὴν ἐντύπωση πὼς δημιουργεῖς καὶ πολὺ περισσότερο, ὅτι φωτίζεις τὴν ψυχὴ σου μὲ τὸ ἀγνὸ κερί τῆς πειθαρχημένης ἐργασίας, ἀφοῦ ἀπὸ μέσα της πηγάζει ἡ προσευχὴ καὶ ἡ λυτρωτικὴ σιωπὴ, ἀγαθὰ μέγιστα ποὺ συνδράμουν ψυχοφελίμως τὸν ἄνθρωπο [...].»

Σαφῶς ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρο Μωραϊτίδη, ὁ ὁποῖος στὸ διήγημά του «Τὸ τάξιμον», γιὰ τὸ ἴδιο θέμα, σημειώνει:

«Δὲν ὑπάρχει τρυφερώτερα ἀπόλαυσις ἀπὸ τὴν κηπουρικήν. Ὁ ἄνθρωπος ἀγάλλεται ἐν μέσῳ τοῦ ποικιλωτάτου ἐκείνου κόσμου τῶν φυτῶν καὶ τῶν ἀνθέων. Εἶναι ὁ κῆπος μικρόκοσμος, μὲ ποικίλας μορφὰς καὶ ποικίλας γλώσσας. Ἐκαστον φύλλον, εἶναι μία σκέψις. Ἐκαστον ἄνθος, με-

λέτη, καὶ ἕκαστον χρῶμα, μυστήριον».

Μνήμη, λοιπόν, ποιούμεν τοῦ πατρὸς Καλλιανοῦ, γιὰ ὅσα ἔγραψε, ὅσα μᾶς κοινολόγησε καὶ μᾶς ἄφησε ὡς παρακαταθήκη ζωῆς· σὰν μιὰ ἀγρυπνία χωρὶς τέλος, σὰν γῆ “ἀπὸ τὴν ποιότητα τῆς ὁποίας θὰ προέλθῃ εὐφορία καὶ βλάστησις καὶ πᾶσα ἀγαθοσύνη.”

Ἐλαφρὰ ἡ γῆ ποὺ κάλυψε τὸ σῶμα του. Ὁ Ἄγγελος ἀνέβασε τὴν ψυχὴ του ἐν οὐρανοῖς καὶ τὰ κύματα τῆς θάλασσας ἔφεραν αὔρα θαλασσινὴ, ὡς παρηγορία, ὡς παραμυθία στοὺς πενθοῦντες γιὰ τὴν κοίμησή του· περιμένοντας ὁ Ἄγγελος τοῦ Κυρίου νὰ σαλπίζει τὴν ἡμέρα τῆς Ἑγέρσεως. Μέχρι τότε ὅμως, τὰ ἔργα του καὶ οἱ νοθεσίες του θὰ στέκουν ἀπέναντί μας θυμίζοντας στιγμὲς περιούσιες, ἀνεπανάληπες, συγκινητικές: βάλσαμο ἡρεμίας σώματος καὶ ψυχῆς. Πιστεύουμε δὲ πὼς «Εἶναι στὸν Παράδεισο πρῦμα», πὼς ὄχι;

Τὸν εὐγνωμονῶ μὲ ἄπειρη τιμὴ: ὡς ἐλάχιστο, κεγριαῖο ἀνταπόδομα ἀντὶ τῶν τόσων εὐχῶν καὶ ἱκεσιῶν ποὺ ἀνέπεμψε ἐκεῖνος, ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν κεκοιμημένων μας, ὑπὲρ ὑγείας ἡμῶν καὶ τῶν τέκνων μας, ὑπὲρ προστασίας τῆς ζωῆς μας. Πιστεύουμε ὅτι βρίσκεται ἐν μέσῳ Ἀγίων καὶ πὼς ἔχει βραβευθεῖ ἡ ὁσιακὴ ψυχὴ του διότι, κατὰ τὸ ἀποστολικόν, καὶ «Σὺ τὸν δρόμον τετέλακας, τὴν πίστιν τετήρηκας, λοιπὸν ἐναπόκειται Σοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος» (Τιμόθ.8.4,8). Ἐκεῖ, ὅπου, μακρὰ ἀπὸ τοὺς θορύβους, τὸν συναγελασμὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν τύρβη τοῦ κόσμου καὶ τῆς καθημερινότητος, θὰ συναντήσῃ πρόσωπα ἱερὰ κι ἀγαπημένα ὅπως τοὺς γονεῖς του, καὶ ὅλους τοὺς προτρέξαντες, περιμένοντας τοὺς ὑστερήσαντες συμπλωτῆρες του. Ἐμεῖς θὰ τὸν θυμόμαστε παντοτινά, ἕως ὅπου ἀναπνέουμε, ὅπως τὸ καλλίτερό μας ὄνειρο.

Κωνσταντῖνος Σπ. Τσιώλης

«Μνήμη δικαίου μετ' έγκωμίων»: π. Κωνσταντίνος Καλλιανός (1950-2024)

μοναχός Πατάπιος Κανσοκαλυβίτης

Σε λίγες ημέρες, συμπληρώνεται ένας χρόνος από τό ταξίδι προς τούς Ουρανούς του αείμνηστου Σκοπελίτη λογίου πρωτοπρεσβυτέρου Κωνσταντίνου Καλλιανού (1950 - 29 Απριλίου 2024). Έπρόκειτο για έναν άξιο λειτουργό του Ύψιστου, έναν υποδειγματικό οικογενειάρχη αλλά και για έναν σύγχρονο ιστοριοδίφη της εκκλησιαστικής ιστορίας της Σκοπέλου, ο οποίος είχε αφιερώσει τη ζωή του στην ανάδειξη της ιστορίας του τόπου του, με ιδιαίτερη έμφαση στη σχέση του νησιού του με τό Άγιον Όρος.

Με τόν μακαριστό π. Κωνσταντίνο Καλλιανό γνωριζόμασταν από δεκαετίες. Στην αρχή, μέσα από τά «χαριτωμένα» κείμενά του, πού είχαν κάτι από τή χάρη και τή φρεσκάδα της λειτουργικής και ποιμαντικής εμπειρίας, τήν οποία καθημερινά βίωνε ο ίδιος στο πνευματικό μετερίζι, πού τόν έταξε ή θεία πρόνοια τήν αγαπημένη μας Σκόπελο. Η συνάντησή μας αργότερα, στο αἰγαιοπελαγίτικο αυτό νησί, πού λούζεται «ἐξ ὕδατος» Αἰγαίου καί «πνεύματος» Αγίου Όρους, κατέδειξε τήν ανάγκη πνευματικής συμπόρευσης καί συγγραφικής συνεργασίας. Καρποί της τελευταίας υπήρξαν πολλά ἄρθρα καί μελέτες καί, κυρίως, ένα βιβλίο πού μέ χαρά καί τιμή συμπεριλάβαμε στίς εκδόσεις του ήσυχαστηρίου μας υπό τόν τίτλο: «Ίσσοροπώντας: Κείμενα ποιμαντικής μέριμνας καί βιοτή», πού εκδόθηκε τόν Δεκέμβριο του 2008.

Τά κείμενα του βιβλίου, ἡμερολογιακές καταγραφές καί συνειδητοί βηματισμοί στόν χρόνο, «βιωματικές καταθέσεις στόν χρόνο» ἀλλά καί ἀπόπειρα διαλόγου» μέ τόν ἀναγνώστη, κληρικό καί λαϊκό, συμβάλουν στην «πνευματική ἐνηλίκιωση» ὅλων μας, ὅπως χαρακτηριστικά εὐχόταν ὁ συγγραφέας του μέσα ἀπό τόν Προλεγόμενά του, πρὸς δόξαν Θεοῦ! Ὁ μακαριστός π. Κωνσταντίνος, θεωροῦσε τά κείμενά του αὐτά ὡς συνειδητές βιωματικές καταθέσεις «ἐνός ἀφανοῦς ἱερέα τῆς περιφέρειας», ὅπως ὁ ἴδιος θεωροῦσε τόν ἑαυτό του, καί τά παρέδωσε γιά ἀνάγνωση ἐπιχειρώντας νά καταγράψει τίς ἐμπειρίες, τά βιώματα, ἀλλά καί τίς μνήμες πού τόν κρατοῦσαν –ὅπως σημείωνε χαρακτηριστικά ὁ ἴδιος στά Προλεγόμενά του– ἀκόμα σέ συντονισμό μέ τό χθές· τό χθές μέσα στό ὅποιο μαθήτευσε τήν παρουσία του Θεοῦ μέσα σέ περιβάλλον γνήσια ποιμαντικό καί ἀφτιασίδωτα πιστό καί πάντα σέ σχέση μέ τό «σήμερα», πού ζοῦσε καί ἐκινεῖτο.

Ὁ ἴδιος, στά Προλεγόμενά του, τόν Ὀκτώβριο του 2008, καθώς βρισκόταν στό σύνορο τῆς τριακονταετοῦς, τότε, διακονίας του σιμά στόν Θεό, καταλάβαινε ὅτι, «βασικό πλεονέκτημα ν' ἀντέξεις μέσα σ' αὐτόν τόν χῶρο δέν εἶναι μόνο ἡ πίστη, καί ἡ τίμια διακονία, ἀλλά καί ἡ δικιά Του ἀνοχή». Χαρακτηριστικά καί αὐτοβιογραφικά σημειώνει: «πολλές ἦταν οἱ φορές πού ἐνοιωθα ν' ἀποκάνω· νά στροβιλίζομαι μέσα σέ πολλές ἐντάσεις, σέ πολλούς κινδύνους. Ὡστόσο, τό ἔλεός Του πάντα προσφερόταν ὡς μία ἀπρόσμενη βοήθεια, πού μέ ἀνύσωνε ἀπό τό βάθος τῆς ἀπόγνωσης καί τῆς κόπωσης στό φῶς του Ἡλίου τῆς Δικαιοσύνης». Ὁ ἴδιος, χάραξε τίς τελευταῖες γραμμές του παραπάνω του βιβλίου, ὡς εὐχή, προσευχή καί παράκληση, πού συνόψιζε στά ἐξῆς: «Κύριε, φώτισε τά βήματα τῶν νέων Σου διακόνων καί λειτουργῶν, πού μέ δέος, προσοχή καί ἱεροπρεπές ἱεραποστολικό φρόνημα θά παραλάβουν ἀπό τά χέρια μου τήν παρακαταθήκη του ποιμαντικοῦ τους χρέους, τῆς προσφορᾶς καί τῆς συνεποῦς ἀποστολικῆς διαδοχῆς».

Ὁ μακαριστός π. Κωνσταντίνος, μέ τόν ὅποιο, ἐκτός ἀπό τήν παραπάνω ἔκδοση, συνεργαστήκαμε πολυμερῶς ἐπιστημονικά καί διατηρούσαμε ἐπί χρόνια στενή πνευματική σχέση καί σχεδόν καθημερινή τηλεφωνική ἐπικοινωνία, ἔφυγε ἀπό τή ζωή τό μεσημέρι τῆς Μεγάλης Δευτέρας του 2024, ἀφοῦ εἶχε τελέσει γιά μία ἀκόμη φορά τόν Ἑσπερινό στόν περικαλλή ἐνοριακό ναό του Αγίου Παντελεήμονος, στόν ὅποιο διακονοῦσε ἐπί δεκαετίες. Ἐπιστρέφοντας στην οἰκία του, ἡ διαρκῶς προσευχόμενη καρδιά του λιγότεψε δραματικά τούς κτύπους της, ἀκριβῶς ἔξω ἀπό τό ἐκκλησάκι του Αγίου Μερκουρίου, ἐκεῖ ὅπου τό 1822 εἶχαν στήσει τό ἐργαστήριό τους καί τελοῦσαν τή Θεία Λειτουργία οἱ Γαλασιάνοι ζωγράφοι του Αγίου Όρους. Οἱ ἀγορευτικές σπουδές καί ἡ σύγχρονη ἐκκλησιαστική γραμματεία ὀφείλουν

πολλά στόν ἀκούραστο πνευματικό αὐτόν πατέρα. Ἄς ἔχουμε τήν εὐχή του!

Ἡ ταφή του, μέ πάνδημη συμμετοχή κλήρου καί λαοῦ, τελέστηκε τήν ἐπομένη, Μεγάλη Τρίτη. Ἡ Ἐκκλησία μας προβάλλει αὐτή τήν ἡμέρα,

ἀνάμεσα σέ ἄλλα, καί τήν Παραβολή τῶν Ταλάντων πού μᾶς διδάσκει νά εἴμαστε ἐργατικοί καί νά καλλιεργοῦμε νά ἀναδείξουμε καί νά αὐξήσουμε τά πνευματικά μας χαρίσματα δηλ. νά προσφέρουμε μέ πολλή ἀγάπη τίς ὑπηρεσίες μας στούς συνανθρώπους μας γιά νά εἴμαστε ἐτοιμοί νά ὑποδεχθοῦμε στην καρδιά μας τήν Ἀγάπη, πού εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. «Τό δοθέν σοι τάλαντον φιλοπόνως ἔργασαι» διαβάζουμε στόν οἶκο του συναξαρίου τῆς ἡμέρας. Τό χάρισμα (γιατί αὐτό εἶναι τό τάλαντο, πού ἔχει ὁ καθένας μας), ἄς τό ἐργαστεῖ μέ φιλοπονία, μέ ἐπιμέλεια καί μέ προθυμία νά τό ἀξιοποιήσει. Πρὸς ὄφελος δικό του, ἀλλά κυρίως, πρὸς ὄφελος τῶν ἄλλων.

Ὁ μακαριστός π. Κωνσταντίνος εἶχε ἀπό τή νεότητά του συνειδητοποιήσει πόσο σπουδαῖο εἶναι τά χαρίσματα, τά πολύτιμα αὐτά δῶρα του Θεοῦ στόν κάθε ἄνθρωπο, νά ἐλευθερώνουν τόν ἔχοντα, ἀλλά καί τόν κόσμο, μέσα ἀπό τή σωστή χρήση τους καί τήν προσφορά, ἀλλά κυρίως μέσα ἀπό τήν ἀναφορά στόν Θεό. Ἔτσι, μέσα ἀπ' αὐτή τήν ταπεινόφρονα σχέση μέ τόν Θεό, ἀξιοποίησε τό τάλαντό του φιλόπονα. Καί εἴμαστε βέβαιοι, ὅσοι ἀξιωθήκαμε νά τόν γνωρίσουμε καί νά τόν συναναστραφοῦμε, ὅτι ὁ μακαριστός π. Κωνσταντίνος, ἔχοντας προσφέρει ὅλη του τή ζωή στην κοινωνία τῆς ἀγάπης καί τῆς προσφορᾶς, στην κοινωνία τῆς ἐλευθερίας ἀπό τήν αὐτάρκεια τῶν χαρισμάτων καί τόν ἐγωισμό, πού τόν ἔκαναν νά ζεῖ γιά τούς ἄλλους καί τήν δόξα του Θεοῦ, θά ἀκούσει τήν ὥρα ἐκείνη τήν φοβερή, τήν φωνή του δεσπότη Χριστοῦ, «Εἴσελθε δοῦλε εἰς τήν χαράν του Κυρίου σου». Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

Στήν Σκόπελο, τότε

ένωπιον άνωνύμως εύθυμούσης
παραλίας.

Ναύπλιο Εύβοια Σκόπελος;
Κική Δημουλά

Του παπα-Κώστα Καλλιανού,
ελάχιστον αντίδωρο

Γιορτάζει το χωριό μου σήμερα. Μά εγώ μακριά, σε στασίδι Σποραδίτικο, κάτω από της Παναγιάς εικόνισμα, αφιέρωμα γλυκό της γιαγιάς του Παύλου Νιοβάνα. Στοῦ Ἀη-Γιάννη, τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἡ ένορία. Ὁ μαθητής Παπαδιαμάντης έδῶ λειτουργιό-ταν.

Ἀλλιῶς, λοιπόν, όσφραίνομαι τήν εύωδιά του θυμιά-ματος.

Ὁ παπα-Κώστας λειτουργεῖ, πῶς νά τοῦ πῶ (καί πῶς νά τοῦ γράψω;) μέ κινήσεις άπλές, ήσυχες, γεμάτες νόημα. Ριζωμένες στοῦ νησί του, έμβαπτισμένες σε άρχαία πα-ράδοση. Ἀλλοτινός. Ἀντίκρυ μου ἡ εικόνα του Ἀγίου Ρηγίνου έπισκόπου Σκοπέλου. Καί νά, ἡ γιαγιά χαιρε-τίζει τίς διπλανές της, μετανίζει στις εικόνες (Ἀθωνα, έδῶ σε βρήκα) καί πάει νά μεταλάβει.

Τά στενά σε βγάζουν κάτω στον γιαλό. Σκέφτεσαι, ζα-λίζεσαι έσω.

Σε 2-3 ώρες φεύγει το καράβι. Τώρα στον Ἀη-Παντε-λεήμονα, ψηλά, μέ το εύδιάκριτο καμπαναριό. Μέσα στοῦ ιερό, από τήν κόγχη βλέπω τή θάλασσα. Ὁ Πε-ντζίκης δέν έλεγε πῶς «θάλασσα» άποκαλεῖται κι' ό τόπος μεταξύ άγίας τράπεζας καί Ἑσταυρωμένου; Ἀνάγνωση από το παλιό ένετικό Εύαγγέλιο. Ἡ συνέ-χεια, τοῦ δέσιμο μέ τούς περασμένους. Σουμάδα κερνά στον μνημόσυνο.

Περιεργάζομαι τά εικονίσματα φτιαγμένα μισό αἰῶνα πριν στη Νέα Σκήτη. Μέ τήν κουβέντα φτάνουμε κάτω, κοντά στοῦ Λαογραφικό Μουσείο μέ τά άπίθανα σκαριά πλοίων, άπτά σημεία λαμπρῶν μαστόρων του ταρσανά.

Νησι που μαστορεύει τή νοσταλγία καί στην κερνά άπλόχερα, νά ξεδιψάσεις Αύγουστιάτικα.

Αντώνης Ν. Παπαβασιλείου

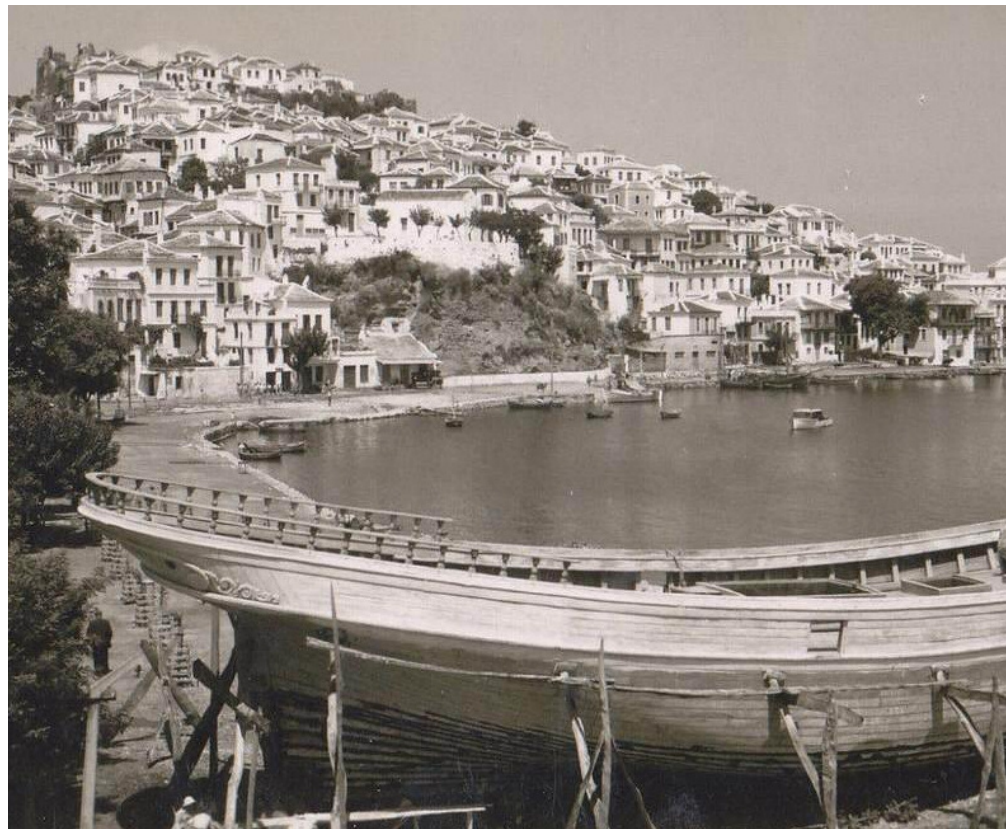
Οί κουβέντες αυτές τό 2017, στά Λόγια Ριζωμένα.

Μέ τον παπαΚώστα, τά ΧΡΟΝΙΚΑ εύλογήθηκαν μέ μία σχέση συνεργασίας, φέρνοντας τίς Σποράδες στην Δυτική Μακεδονία.

Δέν ξεχνῶ τον λόγο του, τίς συνομιλίες μας, τό περ-πάτημα του στην Σκόπελο που σκόρπιζε ιστορίες, αναμνήσεις, τήν ζῶσα αύρα του Λευίτη του βαθιά ρι-ζωμένου στον τόπο του. Θαλασσινοῦ καί συνάμα επί πτερύγων ανέμων.

Ένας φίλος που δέν άγκάλιασα ποτέ...

Ήταν, αν ένθυμούμαι σωστά, τήν άνοιξη του 2018, όταν συμμετείχα ως συντονιστής στην παρουσίαση του βι-βλίου "Λόγια Ριζωμένα" του φιλάτου "Εμφρονα", κατά το κοινῶς όνομαζόμενον Αντώνη Παπαβασιλείου. Μιά

έπόμενη ήμέρα στοῦ τηλεφώνου είχα κλήση από τήν Σκό-πελο.

—Είμαι ό π. Κωνσταντίνος Καλλιανός, άκούστηκε από τήν εύγενική φωνή. Μέ διάκριση αυθεντική, ταπείνωση άρχοντική, ειλικρίνεια άληθινή έκφράστηκε τόσο όμορφα ως προς τήν παρουσίαση καί ανέλυσε μέ γνώση ουσιαστική ό,τι του άρεσε. Έκτοτε, αναπτύχθηκε μία σχέση μοναδική. Ἀνταλλάξαμε κά-μποσα κείμενα ήλεκτρονικά, γράμματα άπτά, κάρτες εύχῶν. Ὅποιος φίλος μάθαινα πῶς μεταβαίνει εις Σκό-πελον του επέβαλα νά συναντήσει τον π. Κωνσταντίνο καί νά του δώσει μία άγκαλιά. Κι έτσι, μέ τον έναν ἢ τον άλλον τρόπο ανταμόναμε καί ἡ γνωριμία έγινε έκτίμηση που μεταμορφώθηκε σε φιλία. Καί πάντα τρι-βίλιζε τον νοῦ ἡ πεθυμία για μία έπίσκεψη στον όμορφο τόπο τῶν Κολλυβάδων Νήσων, πιότερο για νά άγκαλιαστοῦν τά πρόσωπά μας. Μιά άγκαλιά που δέν έλαβε χώρα ποτέ, γιατί μία τῶν ήμερῶν ἡ άνάρτηση για τήν κοίμηση του π. Κωνσταντίνου έκανε τήν εμφάνισή της. Μιά άγκαλιά που έμεινε άνυπόστατη τουλάχιστον σε αυτήν τήν χώρα, του παρόντος καί τούτου του τόπου. Γιατί στην χώρα τῆς προσκομιδῆς ἡ άγκαλιά είναι πά-ντοτε άνοιχτή, μεγάλη καί ύποστατική.

π. Χρήστος Κούρτης